

La det blir slutt på krigstilstanden

Jeg ser at advokat og siviløkonom, samt tidligere finanssjef i Norsk Hydro, Kjell Normann, er svært uenig med meg når jeg i et innlegg i Aftenposten for en tid siden ba om at vi måtte bli spart for overdreven selvros i forbindelse med frigjøringsjubileet. - Videre er Kjell Nordmann svært indignert over at jeg har den freidighet å hevde at de tyske soldater under okkupasjonen av Norge generelt ikke viste særlig brutalitet, at de oppførte seg disiplinert, og at vi tross alt slapp billig fra krig og okkupasjon. Han uttaler dessuten stor tilfredshet med at 37 personer ble henrettet i forbindelse med landssviksoppgjøret.

De strenge dommer over frontkjemperne har han ingen bemerkninger til, heller ikke til det jeg betegner som en meningsløs streng rettergang overfor sykesøstre som gikk i tysk krigstjeneste. I det hele fremtrer Kjell Nordmann som en person som er såre fornøyd med det oppgjør vi hadde med dem som stod på «den annen side». Etter hans mening var oppgjøret fair og rettferdig i enhver henseende. - Dette syn må Kjell Normann selvsagt få lov til å ha.

Mitt syn på krig og okkupasjon har jeg gitt uttrykk for i to kronikker og fire supplerende innlegg, fordelt på henholdsvis Aftenposten og Dagbladet. Jeg viser til disse, og har i grunn intet å tilføye. Hva angår det groteske og makabre eksempel på tysk brutalitet Normann beretter om i sitt innlegg, vil jeg bare si at om ønskelig kan det føyes til massevis av andre eksempler på tysk grusomhet begått under den annen verdenskrig - samt grusomheter begått av de øvrige krigførende makter: Storbritannia, Frankrike, USA og Sovjetunionen. Videre tar jeg med grufulle ugjerninger begått i Kina, i Sør-

Afrika og i en rekke øvrige afrikanske stater i de senere år, samt nedslaktning av mennesker under dagens krig på Balkan. Bestialiteten og grusomheten i verden i dag, ser faktisk ikke ut til å stå særlig tilbake for tyskeres ugjerninger under siste verdenskrig, og synes ellers å være noenlunde likelig fordelt mellom nasjoner som fører krig mot hverandre.

Hva angår den tyske okkupasjonsmakts opptreden i Norge viser jeg til hva professor Johs. Andenæs uttaler i sin bok «Det vanskelige oppgjøret». Han sier her: «De tyske okkupasjons soldatene i Norge oppførte seg stort sett eksemplarisk. Disiplinen var streng og i betraktning av at det dreiet seg om flere hundre tusen menn, var overgrepene overfor befolkningen sjeldne.» Men han føyer til at «den samme attest kan man ikke gi reichskommissær Terboven og hans folk». Disse uttalelser slutter jeg meg helt og fullt til og jeg tror også det er den vanlige oppfatning av dem som i voksen alder opplevde krig og okkupasjon på nært hold. Men denne oppfatning ser det altså ut til at Normann ikke kan godta.

Som et siste forsøk har jeg lyst til å si følgende til Kjell Normann, ment som en klar utfordring: Er det ikke nå på tide at man, femti år etter krigens slutt, forsøker å få til en forsoning mellom landsmenn som gjennom alt for lang tid har sett på hverandre med henholdsvis forakt og bitterhet?

Krigstilstanden mellom store deler av Norges befolkning har vart lenge nok. Ikke minst bør vi gamlinger, som virkelig opplevde den vonde tiden på nært hold, bidra til å få slutt på denne krigstilstand.

Av Thorleif Øisang

DEBATT

FREDAG 26. MAI 1995

ASKER
BÆRUMS
BUDSTIKKE

Sentralbord 66 98 09 01